

prof. dr. ir Frans de Haan

21 september 1935 - 7 januari 2018

Op 7 januari overleed prof. dr. ir Frans de Haan. De meeste mensen kennen hem als Frans en dat zegt veel over zijn persoon: een vriendelijke man, met een groot inlevingsvermogen en een geweldige leermeester voor zijn studenten en promovendi. Hij was de eerste en voor zover ik weet enige hoogleraar in Nederland die het onderwerp 'bodembescherming' (bodemhygiëne en bodemverontreiniging) als leeropdracht had.

Ook buiten de academische wereld voerde hij die opdracht met enthousiasme uit door het belang van een goede bodemkwaliteit onder de aandacht te brengen bij overheden en belanghebbenden.

Hij was van meet af aan betrokken bij de opzet van het milieubeleid voor de bodem. Nog voor het van kracht worden van de Wet bodembescherming (1987) was Frans al in 1984 een van de belangrijkste adviseurs voor het ministerie VROM op bodemgebied. In 1985 werd vooruitlopend op de Wet bodembescherming de Voorlopige

Technische Commissie Bodembescherming (VTCB) ingesteld. Frans werd daar vicevoorzitter van, een taak die hij ook in de latere Technische Commissie Bodembescherming (TCB) tot in 2007 op zich heeft genomen. In 1985 was Nederland net gekomen van de eerste schrik van de vele gevallen van ernstige bodemverontreiniging en de eerste Europese grondwater richtlijn moest dringend in de Nederlandse wetgeving worden opgenomen. Dat zette de discussies over de Wet bodembescherming behoorlijk onder druk. Met name de discussies over de gewenste bodemkwaliteit in de laatste fasen van de parlementaire behandeling van de wet brachten de ontwikkeling van de bodembescherming in een stroomversnelling. Het ministerie publiceerde de discussienota bodemkwaliteit waarin een ontwerp voor beleid en normstelling werd gepresenteerd.

De VTCB moest daarover adviseren. In die periode vond een intensieve en constructieve dialoog tussen wetenschap en beleid

plaats, waarbij Frans een centrale rol vervulde. Hij begreep als geen ander dat het nodig was om eenvoudige en effectieve beleidsinstrumenten te ontwerpen, zonder dat daarbij de complexiteit van de bodem zoals die uit de wetenschap naar voren komt, uit het oog wordt verloren. Aan die periode hebben we veel te danken, onder andere de streefwaarden bodem en de bodemtypecorrectie formules, die nog steeds worden gebruikt. Met deze discussie heeft het Nederlandse bodembeleid echt 'school' gemaakt. Het werd met alle ontwikkelingen daarna, zoals het model voor het bodembeheer voor de Kempen, ook een belangrijk export artikel. Veel andere landen hebben het Nederlandse voorbeeld gevolgd.

Met Frans is een van de grondleggers van de wetenschappelijke basis voor het bodembeleid heen gegaan. Ik sluit ik me helemaal aan bij de tekst op zijn overlijdensbericht: "Hem nu voorgoed te moeten missen is moeilijk, maar we zouden veel meer gemist hebben als we hem nooit hadden gekend". Het bodembeleid had er dan vast totaal anders uit gezien.

Joop Vegter, Secretaris TCB van 1988-2005